

Oili Valkila

Loista puhujana

*Puhumisen taito, halu
ja uskallus –
Laita itsesi likoon!*

Oili Valkila

Loista puhujana

*Puhumisen taito, halu
ja uskallus –
Laita itsesi likoon!*

“Tarvitset vain jotakin sanottavaa ja polttavan halun sanoa se... ei sillä
niin väliä, missä kätesi ovat.”

– Lou Holtz

Oili Valkila

Loista puhujana

*Puhumisen taito, halu
ja uskallus –
Laita itsesi likoon!*

Toinen painos.

Julkaistu ensimmäisen kerran 2014 Yrityskirjat Oy:n kustantamana

© Oili Valkila 2016

Julkaisija: Will & Way

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN 978-952-318-478-7

Sisällys

Mikä tämä kirja on?

Käytäntöä ja esimerkkejä.....	13
-------------------------------	----

Mikä suomalainen puhe?

Uusia malleja esiintymiselle.....	16
-----------------------------------	----

Valmistautuminen on prosessi

Tavoitetta ei pääse mihinkään.....	24
Kenelle puhut, määrää sen, miten puhut	26
Sisältö – millaisen ”pihvin” yleisösi saa?	32
Argumenteillasi vaikutat ja luot uskottavuutta	35
Puheen ja kielen tehokeinot.....	38
Kirjakieltä ei voi puhua.....	42
Rakenne on sisällön henkari	43
Aloitus vangitsee kuulijan	46
Auta yleisöäsi seuraamaan ajatustasi.....	47
Loppu hyvin, kaikki hyvin	48
Apuja sanojen tueksi.....	49
Muista esityksesi hyvin ja helposti.....	54
Pidä äänikone kunnossa.....	57
Äänen korkeus	58
Hengityksen vaikutus kuuluu	59
Resonanssi vahvistaa äänen	60
Elävä intonaatio ilmaisee.....	61
Rauhallinen tempo on uskottava.....	62
Näin rauhoitat hätäisen puhetulvan.....	63
Ääntä pitää huoltaa	64
Ensi- ja kokonaisvaikutelma	65
Esiintyminen jännittää kaikkia	73
Tunnista omat jännitysoireesi.....	75

Peittoa esiintymisjännitys – nauti jännitteestä.....	76
Maneerihälytys!	80
Vapautuneessa ilmapiirissä viihdytään.....	80
Puhujaa voi tukea kuulijankin roolista.....	83
Mitä karisma on?	84

Karismaattiset itsensä likoon laittajat

Mato Valtonen

Kansanmiestä uskotaan.....	94
Bändi opetti ottamaan yleisön.....	97
Uskottavuus on elettyä elämää.....	98
Keikkarutiini auttaa H-hetkellä.....	102
Ainoa tapa on rehellisyys ja vilpittömyys	102

Riitta Saarikangas

Suorasanainen, naiivi idealisti.....	109
Koiran työtä – jota rakastan	111
Tietoa, paperia ja powerpointia	113
Avaisiko joku oven?	115
Keho ja kehon kieli peliin mukaan.....	117

Tuija Rummukainen

Intohimoa pitää olla.....	123
Keinoja ja tekniikoita.....	125
Ajastaminen on tärkeää.....	126
Oppia ikä kaikki.....	129
Hyviltä puhujilta oppii paljon.....	130
Saisiko sähkötkin myös?	131
Olette mahtava yleisö!	131
Lähentävät tekijät ja tarinat	133
Minä brändinä.....	134

Jani Toivola

New York antoi tilaa hengittää.....	140
Näyttelijän ammatti oli jäädä haaveeksi.....	142
Koulu on lahjomaton ympäristö.....	143
Istuntosalipuhe arastuttaa.....	145
Taustalla kenialaista puhekulttuuria.....	146
Vakava nuori mies	149

Martti Vannas

Taikamaailmassa riittää esikuvia.....	155
Nöyränä asiakaspalveluammatissa	157
Kuva auttaa keskittymään kuunteluun	159
Omaa osaamistaan pitää kehittää	160
"Puhujaksi tullaan vain nöyryyden kautta"	161
Maine markkinoi.....	162

Mikael Jungner

Sanat ovat vahvoja.....	167
Takin kääntämisen vaikeus.....	168
Jääräpäisyys seuraa poliittiseen puheeseenkin	170
Tunne ja intuitio mukaan puheeseen.....	171
Puhetta yleisön lähtökohdista	174
Oppia ja omaa kehittymistä.....	175

Ben Furman

Mieluummin oivalluttaen kuin valmista jakaen	183
Miten yhteys yleisöön syntyy?	186
Naiviuden pelko on meissä syvällä.....	187
Uskottavuus koostuu monesta asiasta.....	189
Vinkkejä aloittavalle puhetyöläiselle	190

Kirjallisuutta	193
----------------------	-----

Mikä tämä kirja on?

Opiskellessani 1980-luvulla Tampereen yliopistossa puheoppia (nykyisin oppiaine on nimeltään puheviestintä) ihmettelin usein, miksi meillä on niin vähän hyviä puhujia. Puhumiselle sopivia tilanteitakaan ei tosin liikaa ollut. Virallishenkisissä juhlissa puhui tietenkin kankea ja muodollinen juhlapuhuja taaten sen, että osallistujat saattoivat verkottua ja tutustua keskenään – puheen aikana. Pienemmissä tilaisuuksissa kuten häissä tai hautajaisissa ei sukulaispiiristä juuri vapaaehtoista puheenpitäjää löydy.

Myöhemmin, toimittajan työssäni, olin vuosia siinä etuoikeutetussa asemassa, että saatoin ensimmäisten joukossa kuulla upeita kansainvälisiä puhujia, osaajia ja innostajia kirjoittaessani heistä. Alkoihan heitä lopulta olla jo Suomessakin joitakin. Varmasti he ovat ainakin osittain vastuussa siitä, että koin välttämättömäksi kirjoittaa tämän kirjan.

Nykyään puheviestintää opetetaan useissa yliopistoissamme, mutta missä piileskelevät edelleen nuoret upeat, vaikuttavat puhujat, poliitikot ja kouluttajat? Onko heidät onnistuttu houkuttelemaan puheviestinnän

tutkijoiksi yliopistojen pölyisiin kammioihin? Vai onko some vienyt puhekielen? Vai eikö heillä ole sanottavaa? Olen odotellut, että 60-luvulla vaiennetun sukupolveni jälkeen viimein nousisi esiin se vapautunut, myönteinen ja itseensä luottava puhujasukupolvi, joka ei arkaile laittaa itseään likoon. Sellainen puhuja, joka uskaltaa nousta ja väittää, vaikka hänen väitettään ei olisikaan vielä hyväksytty tyhjentävästi joka taholla. Sellainen, joka uskaltaa heiluttaa venettä edes sen verran, että nousee jonkinlaista keskusteluaallokkoa. Tai edes sellainen, joka sukujuhlilla tai luokkakoukussa kilistää lasin reunaan ja haluaa sanoa muutaman sanan. Vai elääkö meillä vielä se mentaliteetti, jolla läimäytetään heti, jos yhden sammakon pää lammikossa nousee muiden päitä korkeammalle nähdäkseen kauemmaksi?

Jari Sarasvuo kuvasi vuosituhannen alkuvuosina Talouselämä-lehdessä suomalaista puhekulttuuria näin: *”Suomalainen puhuja synnyttää muminallaan ja möllöttämisellään mielikuvan tohtori Katatonian geenimanipulaatiokokeilusta, jossa on luotu afasian ja henkisen osteoporoosin risteytys.”* Rankasti sanottu, mutta sisältää totuuden siemenen. Innostavat ja motivoivat puhujat puuttuvat, koska meillä innostuminen koetaan lapselliseksi ja harkitsemattomaksi. Tilaisuus puhua pitää meillä myös jotenkin ansaita olemalla ”muuta parempi”. Yrittäminen, kokeilu, epäonnistuminen ja harjoittelu eivät ole meillä korkeassa kurssissa. On parempi lähteä täydellisyydestä, eikä se rohkaise. **Esa Saarinen** oli ensimmäisiä, jotka tosissaan yrittivät innostaa ihmisiä ja kylvää myönteistä intoa ja pöhinää kansaan. Silti hänen keltaiset kenkensä saivat aina pääroolin, kun häntä haastateltiin TV-ohjelmissa.

Jari Sarasvuo toi 1990-luvulla Brian Tracynsä ja jenkkioppinsa innolla Suomeen, mutta hänelle kävi kuin tuolle mainitulle sammakolle. Vai-

LOISTA PUHUJANA

Loista puhujana -kirja tuo puhumisen ja puhetyön jokamiesluokkaan. Pienenevällä pallollamme olemme yhä enemmän kosketuksissa toisiimme - emmekä vain kirjoitetussa sosiaalisessa mediassa vaan myös kasvokkain toimien. Puhumisen taito, halu ja uskallus kuuluvat kaikille. Puhetaito ei aina tule DNA:ssa, mutta jokainen oppii sen ja pääsee nauttimaan esiintymisestä ja vaikuttamisesta, kun rohkaistuu laittamaan itsensä likoon.

Kirjan alkupuoli opastaa rakentamaan puhe-esityksen ja valmistautumaan vaihe vaiheelta. Loppupuolella kokeneet ja tunnetut, persoonansa likoon laittavat puhetyöläiset kertovat avoimesti valmistautumistavoistaan ja suhteestaan puhumiseen.

Kirja on helposti lähestyttävä ja arkinen johdatus puhetyöhön. Puhetyöksi katsottakoon kaikki työ ja toiminta, jossa puhumisella on tärkeä rooli: opettaminen ja kouluttaminen, poliittinen työ, julkinen puhuminen sekä myynti- ja markkinointityö. Kirja kuuluu jokaisen puhetyöläisen työpöydän ja yöpöydän reunalle kulmat hiirenkorville kuluneina.

FM **Oili Valkila** on myönteinen, pitkän toimittajanuran tehnyt suomen kielen, viestinnän sekä vuorovaikutuksen kouluttaja, puhuja ja kirjoittaja. Hän rakastaa kieltä ja viestintää ja haluaa muidenkin onnistuvan siinä.

– Toisten kanssa tullaan toimeen ja toisiin vaikutetaan viestimällä. Kun viestimättä ei voi olla, miksei sitten tekisi sitä parhaan kykynsä mukaan.

9 789523 184787